

□ به بهانه روز معمار / دکتر طاهره نصر؛ عضو شورای مرکزی نظام مهندسی کشور

براساس پژوهش‌های تاریخی، انسان در آغاز عصر نوسنگی برای در امان بودن از گرما و سرما و برف و باران و گزند جانوران، «پناهگاه» و آلونک می‌ساخته است. در این زمان هنوز تخصص در حرفه‌ها شکل نگرفته بود.

ما در هزاره ششم قبل از میلاد که تک تک خانه‌ها در پاره‌ای از بخش‌های ایران پدید آمد و آجر نیز در هزاره سوم قبل از میلاد ساخته شد، افراد خاصی از انسان، به ساختن خانه و کاشانه روی آوردند که شاید بتوان آنها را در تاریخ، نخستین بنایان و معماران برشمرد. معماران همواره در تاریخ جایگاهی خاص داشته‌اند. واژه عربی معمار که صیغه مبالغه فرهنگی دارد به معنای بسیار عمارت‌کننده است.

معماری را باید فرصتی دانست برای شناخت انسان از محیط پیرامون خود، معماری را باید آفرینش مکانی دانست که بر پایه باور و اندیشه است برای رفع نیاز. معماری هنر سازمان‌دهی فضا است و این هنر از راه ساختمان بیان می‌شود. برخی نیز معماری را هنر ساختن و هدف کلی آن را محصور کردن فضا برای استفاده بشر تعریف می‌کنند.

عده‌ای نیز به معماری به عنوان هنر محصور کردن فضا جهت استفاده بشر می‌نگرند. اما در کلامی کلی، معماری یعنی تبدیل ذهنیت به کالبد عینی در قالب فرم، محتوا و عملکرد. در نگاهی کلی می‌توان هم عامل محیط را در شکل‌دهی به معماری موثر دانست و هم عامل انسانی یا به بیانی دیگر مخاطب معماری. توجه به محیط از آن جنبه مهم است که بستر طراحی به عنوان عاملی هویت بخش به معماری می‌تواند و باید مطرح باشد. همچنین تامین امنیت و آسایش مردم جامعه به عنوان مخاطبان معماری نیز ...

بسیار مهم است و می‌تواند به عنوان یکی از عوامل شکل‌دهنده معماری به عنوان پاسخ به نیاز مردم مطرح باشد. با توجه به دو عامل مذکور جایگاه توجه به «مهندسی ارزشی» و «مهندسی فرهنگی» در وظایف معماران مشهود است. چرا که معماری در بستر شهرها شکل خود را می‌یابد و آینده ساخت‌وسازهاست که سیمای شهرها را رقم می‌زند؛ لذا جایگاه معماری در این میان جایگاهی ارزشی است. ارتقای کیفی سیمای شهرها فقط توجه به آینده ساخت‌وسازها نیست.

ماده 2 قانون نظام مهندسي و كنترل ساختمان به تقويت و توسعه فرهنگ و ارزشهاي ايراني اسلامي در معماري و شهرسازي، ترويج اصول معماري و شهرسازي و رشد آگاهي عمومي نسبت به آن و مقررات ملي ساختمان و افزايش بهره‌وري، حمايت از مردم به عنوان بهره‌برداران از ساختمان‌ها و فضاهاي شهري و ابنيه و مستحدثات عمومي و همچنين رشد و اعتلاي مهندسي در کشور به صورت آشکار، اشاره کرده است. در اين میان توجه به جایگاه «رشته معماري» در میان ساير رشته‌هاي هفت گانه مهندسي، مهم‌تر است. چرا که معمار با خلاقيت خود فضايي را خلق مي‌کند و بايد توجه معمار به خلق فضا در راستاي ارتقاي كيفيت سکونتگاه‌هاي انساني و محيط زيست باشد. بنا بر اين توجه به جایگاه «مهندسي ارزشي» و «مهندسي فرهنگي» دو مقوله‌اي است که در سازمان‌هاي نظام مهندسي بايد مورد اهميت بيشتر قرار گيرد. از سويي ديگر بايد براي توجه عموم مردم و متخصصان به معماري و مهندسي در ايران کوشيد و زمينه حمايت و مشارکت بيشتر دستگاه‌هاي اجرايي جهت ارتقاي طراحي و كيفيت ساختمان‌ها را فراهم کرد. روز معمار مبارك.

توجه به جایگاه «رشته معماري» در میان ساير رشته‌هاي هفت گانه مهندسي، مهم‌تر است. چرا که معمار با خلاقيت خود فضايي را خلق مي‌کند و بايد توجه معمار به خلق فضا در راستاي ارتقاي كيفيت سکونتگاه‌هاي انساني و محيط زيست باشد. بنا بر اين توجه به جایگاه «مهندسي ارزشي» و «مهندسي فرهنگي» دو مقوله‌اي است که در سازمان‌هاي نظام مهندسي بايد مورد اهميت بيشتر قرار گيرد. از سويي ديگر بايد براي توجه عموم مردم و متخصصان به معماري و مهندسي در ايران کوشيد و زمينه حمايت و مشارکت بيشتر دستگاه‌هاي اجرايي جهت ارتقاي طراحي و كيفيت ساختمان‌ها را فراهم کرد.